

การศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองของพลเมือง 4 รุ่น: กรณีศึกษาอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

อรวรรณ สว่างอารมณ์^๑

บทคัดย่อ

การศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองของพลเมือง 4 รุ่น: กรณีศึกษา อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา เป็นการศึกษาตามแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองของพลเมืองทั้ง 4 รุ่น และ 2) เพื่อเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองของพลเมืองทั้ง 4 รุ่น

ผลการศึกษานี้ พบว่า วัฒนธรรมทางการเมืองของพลเมืองทั้ง 4 รุ่น มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าผสมการมีส่วนร่วม แตกต่างกันในเจเนอเรชันวัย และเจเนอเรชันแซดมีพฤติกรรมที่มีแนวโน้มว่าเข้าใจรูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม ซึ่งความแตกต่างนี้เป็นผลมาจากกระบวนการกล่อมเกล่าที่ต่างกันนั้น สร้างความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติทางการเมือง กลายเป็นแบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองที่แตกต่างกัน อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมทางการเมืองยังถือเป็นสิ่งที่มีบทบาทต่อการสร้างความเหมือน และความต่างของวัฒนธรรมทางการเมืองของคนในแต่ละรุ่น

คำสำคัญ: วัฒนธรรมทางการเมือง, เจเนอเรชัน, พลเมือง

^๑ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรการเมืองและยุทธศาสตร์การพัฒนา คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
E-mail: aon.orawan88@gmail.com

วันที่รับบทความ: 20 กรกฎาคม 2563 วันที่แก้ไขบทความ: 21 กันยายน 2563 และวันตอบรับบทความ: 24 กันยายน 2563

Research

A Study of Four Generation Citizens' Political Cultures: A Case Study of Wangnoi District, Ayutthaya Province

Orawan Sawangarom^a

Abstract

A study of four generation citizens' political cultures with a case study of Wangnoi District of Phra Nakhon Sri Ayutthaya Province aims at; 1) studying political cultures of four generation citizens; and 2) comparing four generation citizens' political cultures.

A study has found that all four generation citizens have the subject-participant political culture, Gen. Y and Gen. Z incline to become the participant political culture. This difference derived from their political socializations that created their political beliefs, values and attitudes. Moreover, these political socializations have fashioned their different patterns of political behavior. In the meantime, the social and political cultural changes have affected the similarity and dissimilarity of each generation citizens' political cultures.

Keywords: Political Cultures, Generation, Citizen

^a Master Student, Politics and Development Strategy Program, School of Social and Environmental Development National Institute of Development Administration, Email: aon.orawan88@gmail.com

Received: 20 July 2020, *Revised:* 21 September 2020, *Accepted:* 24 September 2020

บทนำ

วัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) เป็นความเชื่อ ค่านิยม พฤติกรรมในทางการเมือง ซึ่งเป็นมิติทางด้านจิตวิทยาสังคม และวัฒนธรรมทางสังคม เสมือนผลผลิตทางประวัติศาสตร์ของการเมืองและสังคม ที่ได้รับผ่านกระบวนการถ่ายทอด ปลูกฝังจากครอบครัว เพื่อน ศาสนา สื่อ และสภาพแวดล้อมทางสังคม ทั้งทางตรงและทางอ้อม จนเกิดการยอมรับและยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ ในการพฤติกรรมของแต่ละคน วันเวลาที่ผลิตเปลี่ยนยุคสมัยจากรุ่นหนึ่งสู่รุ่นหนึ่ง ได้ก่อเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในมิติต่าง ๆ ทางสังคม ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมทางสังคมไทยหลายประการ ทั้งรูปแบบการดำเนินชีวิต แนวความคิดที่แปรเปลี่ยนไป การเปลี่ยนแปลงนี้หมายรวมถึงการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมทางการเมืองในสังคมไทยด้วย จากเหตุการณ์ทางการเมืองหลาย ๆ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองสู่ระบอบประชาธิปไตย โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิกฤตการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นเรื่อยมา จวบจนปัจจุบันที่ประชาชนเริ่มเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ได้เรียนรู้และเข้าใจระบอบประชาธิปไตยมากขึ้น สอดคล้องกับ Putnam (1993) ที่กล่าวไว้ว่า “การเปลี่ยนแปลงของสถาบันการเมืองนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทัศนคติทางการเมือง เป็นการเปลี่ยนวัฒนธรรมทางการเมือง”

งานวิจัยจำนวนมากที่ศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางสังคมในด้านต่าง ๆ ของมนุษย์ พบว่าวัฒนธรรมในแต่ละสังคม มีความแตกต่างกันไปตามบริบทและเงื่อนไขต่าง ๆ ทางสังคม ระดับการศึกษา และอาชีพก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งที่ทำให้วัฒนธรรมของแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน นอกจากนี้คนที่อยู่ในช่วงอายุที่ต่างกัน วัฒนธรรมก็มีแนวโน้มที่จะแตกต่างกันด้วย ดังนั้นการศึกษาเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมืองจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาตามรูปแบบลักษณะ เงื่อนไขทางสังคมที่ต่างกันในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมทางสังคม เพื่อให้เกิดความเข้าใจในวัฒนธรรมทางการเมืองได้ดีขึ้น

อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายของอาชีพผสมผสานระหว่างเกษตรกรรมกับอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ อ.วังน้อยจึงกลายเป็นแหล่งของผู้คนที่มีอาชีพที่หลากหลาย นอกจากนี้ในประเด็นทางการเมืองนั้น อ.วังน้อยเป็นพื้นที่หนึ่งที่ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองอยู่สม่ำเสมอ โดยเฉพาะการเคลื่อนไหวทางการเมืองร่วมกับกลุ่ม นปช. (การประชุมของแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ พ.ศ. 2553) อันเป็นผลให้คณะรัฐมนตรีในขณะนั้นมีมติประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงใน อ.วังน้อย อีกทั้งประชาชนยังให้ความสำคัญกับการเลือกตั้งมาก สอดคล้องกับสถิติผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งเมื่อมีนาคม พ.ศ. 2562 ที่ผ่านมา Office of Ayutthaya Election Commission (2019) ได้สรุปจำนวนผู้มาใช้สิทธิเขต 3 จ.พระนครศรีอยุธยา พื้นที่ อ.บางปะอิน อ.บางไทร และอ.วังน้อย มีผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งคิดเป็นร้อยละ 82.15 มากเป็นอันดับหนึ่งใน จ.พระนครศรีอยุธยา ดังนั้นแล้ว อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา จึงเป็นพื้นที่ที่มีความน่าสนใจในการศึกษาถึงวัฒนธรรมทาง

การเมืองของพลเมือง เพื่อศึกษาถึงความหลากหลายในแต่ละช่วงวัย ภายใต้หัวข้อเรื่อง “การศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองของพลเมือง 4 รุ่น: กรณีศึกษา อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา” โดยศึกษาถึงวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนว่ามีลักษณะใด มีความแตกต่างกันหรือไม่ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มตามช่วงอายุ ได้แก่ เบบี้บูมเมอร์ส เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ เจเนอเรชั่นวาย และ เจเนอเรชั่นแซด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองของพลเมืองทั้ง 4 รุ่น ได้แก่ เบบี้บูมเมอร์ส, เจเนอเรชั่นเอ็กซ์, เจเนอเรชั่นวาย, และ เจเนอเรชั่นแซด ในพื้นที่ อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองของพลเมืองทั้ง 4 รุ่น

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดสำคัญที่นำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมือง และแนวคิดเกี่ยวกับพลเมือง 4 รุ่น ซึ่งจากการทบทวนวรรณกรรม พอสรุปสาระสังเขปของแต่ละแนวคิดได้ดังต่อไปนี้

แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) นักวิชาการหลายท่านได้อธิบายแบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคลในสังคมต่าง ๆ ว่า วัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึงแบบแผนของความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติ ของบุคคลที่มีต่อระบบการเมืองและส่วนต่าง ๆ ของระบบการเมือง Almond. G. (1956) ในขณะที่ Eawsriwong (2007) and Teeravekin (1986) ได้นิยามวัฒนธรรมทางการเมืองว่าเป็นแบบแผนของความเชื่อ ค่านิยมและทัศนคติของบุคคลที่มีต่อระบบการเมืองและส่วนต่าง ๆ ของระบบการเมืองหรือวิถีชีวิต วิถีความคิดและค่านิยมของสังคมนั้น ๆ และมองเห็นว่า อำนาจที่ชอบธรรมนั้นต้องสัมพันธ์กัน ซึ่งเป็นทั้งความรู้ ความเชื่อ อุดมการณ์ ค่านิยมทางการเมือง เป็นแบบในการกระทำหรือดำเนินการทางการเมือง ทั้งยังเป็นวัฒนธรรมทางสัญลักษณ์

กระบวนการเกิดวัฒนธรรมทางการเมือง เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับทางการเมืองเป็นหลัก ซึ่งเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมส่วนอื่น ๆ ของสังคมอย่างใกล้ชิด โดย Thamrongthanyawong (2006) สรุปกระบวนการไว้ ดังนี้ 1) กระบวนการปลูกฝังอบรมกลุ่มเกลตาทางการเมือง 2) ความรู้ทางการเมือง และ 3) ความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติทางการเมือง กระบวนการดังกล่าวข้างต้นนี้ ทำให้เกิดการยอมรับของแต่ละบุคคล ซึ่งมีลักษณะ ดังนี้ 1) ระบบความเชื่อ 2) ค่านิยม 3) ทัศนคติ 4) พฤติกรรมทางการเมือง และ 5) วัฒนธรรมทางการเมือง ขณะที่ Rosenbaum (1975) แบ่งองค์ประกอบร่วมของวัฒนธรรมทางการเมือง ซึ่งเป็นพื้นฐานในการสร้างระเบียบแบบแผนทางการเมืองของคนในชาติหนึ่ง ๆ ส่วนประกอบที่เป็นแกนของแนวโน้ม ทัศนคติ หรือความโน้มเอียงที่มีต่อปัจจัยต่าง ๆ ในทางการเมือง ประกอบด้วย

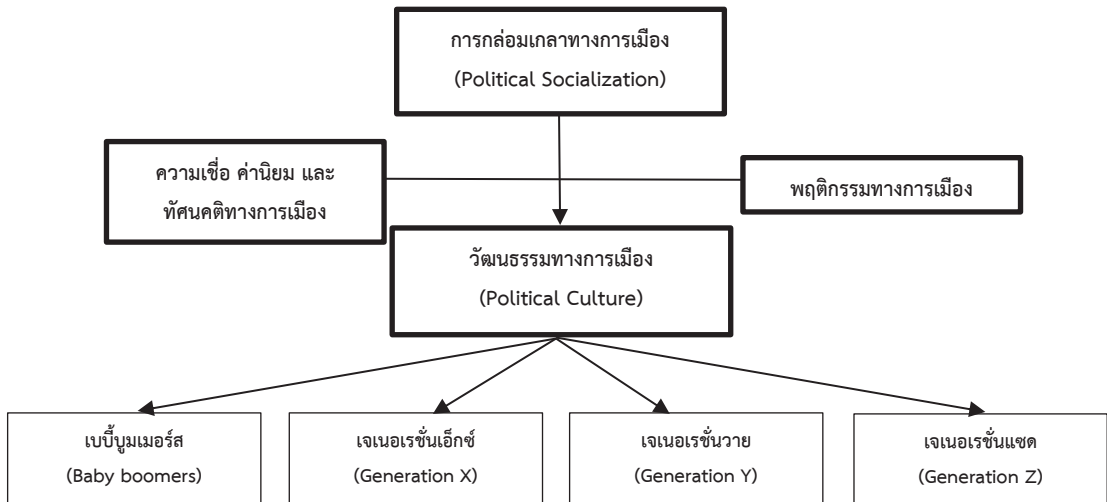
1) ความโน้มเอียงที่มีต่อโครงสร้างการปกครอง ได้แก่ ความโน้มเอียงที่มีต่อระบบการปกครอง และความโน้มเอียงที่มีต่อปัจจัยนำเข้าและปัจจัยผลผลิต 2) ความโน้มเอียงที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ในทางการเมือง ได้แก่ ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทางการเมือง และความไว้วางใจทางการเมือง และ 3) ความโน้มเอียงที่มีต่อกิจกรรมทางการเมือง ได้แก่ ความมีสมรรถนะทางการเมือง และความรู้สึกสัมฤทธิ์ทางการเมือง

Almond. G. (1956) ได้จำแนกลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) วัฒนธรรมการเมืองแบบคับแคบ (The Parochial Political Culture) 2) วัฒนธรรมการเมืองแบบไพร่ฟ้า (The Subject Political Culture) และ 3) วัฒนธรรมการเมืองแบบมีส่วนร่วม (The Participant Political Culture) นอกจากนี้ยังจำแนกลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบผสมผสานเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบผสมไพร่ฟ้า (The Parochial-Subject Culture) 2) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าผสมการมีส่วนร่วม (The Subject-Participant Culture) และ 3) วัฒนธรรมทางการเมืองแบบคับแคบผสมแบบมีส่วนร่วม (The Parochial-Participant Culture)

แนวคิดเกี่ยวกับพลเมือง 4 รุ่น 1. *เบปป์ูมเมอร์ส* Sally Kane (2016) สรุปไว้ว่า เบปป์ูมเมอร์สมุ่งมั่นในการทำงานหนัก มีความอดทน มีความเสียสละ พึ่งพาตนเองได้ มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง มองว่าตนสามารถเปลี่ยนแปลงโลกได้ และให้ความสำคัญกับครอบครัว 2. *เจเนอเรชั่นเอ็กซ์* Asthana & Thorpe (2005) อธิบายว่าลักษณะเด่น คือ มีสิทธิมีเสียงในการแสดงความคิดเห็น ยอมรับความแตกต่างและขอใช้ชีวิตอย่างอิสระเสรี 3. *เจเนอเรชั่นวาย* Solomon (2009) มองว่า เจเนอเรชั่นวายเจริญเติบโตขึ้นพร้อมกับพัฒนาการของคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีดิจิทัล จึงทำให้คนเหล่านี้มีรูปแบบการใช้ชีวิตที่ต้องการการเชื่อมต่อกับผู้อื่นตลอดเวลา ในขณะที่ Kengkarnchang (2015) ได้กล่าวว่า เป็นกลุ่มประชากรที่กำลังเป็นอัตรากำลัง หรือทรัพยากรบุคคลที่สำคัญขององค์กรต่าง ๆ ในยุคปัจจุบันและอนาคตอันใกล้ มีวิถีการดำเนินชีวิตที่รวดเร็ว เป็นตัวของตัวเองสูง ต้องการยอมรับและความเข้าใจ ชอบอะไรที่ทำหาย มีความอยากรู้อยากเห็น แต่แอบแฝงไว้ด้วยความอ่อนไหวต่อสถานการณ์และความไม่แน่นอนของการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ และ 4. *เจเนอเรชั่นแซด* Spire Research and consulting (2010) กล่าวถึงคนกลุ่มนี้ว่ามีปฏิสัมพันธ์กับสื่ออินเทอร์เน็ตที่ใช้ในการดาวน์โหลดข้อมูล หรือสร้างข้อมูลบนโลกออนไลน์ ธรรมชาติของกลุ่มคนนี้คือการใกล้ชิดกับเทคโนโลยีอย่างมาก และยังมีความสนใจต่อประเด็นทางสังคมที่ไม่ได้จำกัดเพียงแต่ในประเทศของตน อีกทั้งยังเปิดกว้างยอมรับความแตกต่างหลากหลายในสังคม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากแนวคิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสามารถเสนอเป็นแนวคิดนำในการวิจัยครั้งนี้ ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1: กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

การศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองของพลเมือง 4 รุ่น: กรณีศึกษา อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา ดำเนินการตามแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1) กลุ่มเป้าหมายและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

(1) กลุ่มเป้าหมายสำคัญ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ที่ อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา จำนวน 20 คน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ตามปีที่เกิด ได้แก่ เบบี้บูมเมอร์ส เจเนอเรชั่นเอ็กซ์ เจเนอเรชั่นวาย และเจนเนอเรชั่นแซด

(2) ผู้ให้ข้อมูลในแต่ละกลุ่มจะมีอาชีพแตกต่างกัน 5 สาขาอาชีพ ได้แก่ ข้าราชการหรือพนักงานราชการ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือเกี่ยวข้อง พนักงานบริษัทเอกชน ผู้ประกอบการธุรกิจ และรับจ้างทั่วไป ขณะที่กลุ่มเจนเนอเรชั่นแซด ประกอบด้วย ข้าราชการหรือพนักงานราชการ นิสิตนักศึกษา 2 คน พนักงานบริษัทเอกชน และผู้ประกอบการธุรกิจหรือรับจ้างทั่วไป เนื่องจากเจนเนอเรชั่นแซด ส่วนใหญ่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน นอกจากนี้กลุ่มเป้าหมายทุกคนจะต้องเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพ หรืออยู่ในสถานะนั้น ๆ ไม่นต่ำกว่า 1 ปี รวมถึงมีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่ในพื้นที่ อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา

2) การรวบรวมข้อมูล ใช้ 2 วิธี ดังต่อไปนี้

(1) การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างตายตัว โดยใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทุกคน เป็นการพูดคุยกันธรรมดา ในขณะที่สัมภาษณ์นั้นจะไม่มีกรอบที่กั้นกั้นเพื่อให้การสัมภาษณ์เป็นธรรมชาติ เหมือนกับเป็นการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทั่วไป การพูดคุยให้ข้อมูลเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ไม่ทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์รู้สึกอึดอัดในขณะที่ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ เพื่อจะได้รับรู้อารมณ์ความรู้สึกจากการสนทนาข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ อาจใช้การจดจำและบันทึกย่อเฉพาะหัวข้อที่สำคัญแล้วนำมาเรียบเรียงใหม่เป็นบันทึกฉบับสมบูรณ์ภายหลัง ในส่วนนี้จะถามข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล หรือข้อมูลทั่วไปที่อาจไม่ลึกลงไปในประเด็นที่ศึกษามากนัก

(2) การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เป็นการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลทุกคน โดยประเด็นคำถามเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ถามในเชิงเจาะลึก พร้อมขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลบันทึกเสียง จดบันทึก ถ่ายภาพ รวมถึงเครื่องมือบันทึกข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมารถตอบตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้อย่างครบถ้วนโดยจะมุ่งคำถามที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้ การขัดเกลาทางสังคม การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นทางการเมือง ความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติทางการเมือง รวมถึงพฤติกรรมต่าง ๆ ในทางการเมือง

2) การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการผ่านวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งความเข้าใจกับเรื่องต่าง ๆ อย่างลึกซึ้ง แล้วนำมาจำแนกข้อมูลเป็นหมวดหมู่ ตามประเด็นต่าง ๆ โดยเริ่มวิเคราะห์ควบคู่กับการรวบรวมข้อมูลในขณะที่อยู่ในพื้นที่ศึกษา การพยายามสังเกตความสอดคล้องเปรียบเทียบความแตกต่างของข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ และตั้งคำถามเพิ่มเติม พร้อมหาความกระจ่างในแต่ละประเด็น ตลอดจนทบทวนข้อมูลที่ได้ ทำความเข้าใจกับความหมายของประเด็นต่าง ๆ ให้ชัดเจน ตีความ และหาความเชื่อมโยงระหว่างประเด็น พร้อมกับวิเคราะห์ความเชื่อมโยงกับบริบทของพื้นที่ศึกษา แล้วนำไปเปรียบเทียบกับแนวคิดที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่ข้อสรุปที่ได้จากการศึกษาวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองของพลเมือง 4 รุ่น: กรณีศึกษา อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีจำนวนประชากรมากเป็นอันดับ 3 ของ จ.พระนครศรีอยุธยา โดยแบ่งจำนวนประชากรออกเป็นตามช่วงอายุ ใน 4 รุ่น คือ เบบี้บูมเมอร์ส (ผู้ที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2489-2506), เจเนอเรชันเอ็กซ์ (ผู้ที่เกิดระหว่าง พ.ศ. 2507-2523), เจเนอเรชันวาย (ผู้ที่เกิดระหว่าง พ.ศ. 2524-2537), และ เจเนอเรชันแซด (ผู้ที่เกิดปี พ.ศ. 2538 เป็นต้นไป และอายุ 18 ปีขึ้นไป) ดังตารางที่ 1 และสามารถสรุปผลการศึกษาได้ตามประเด็นดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรในพื้นที่ อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา โดยแบ่งตามเพศ และช่วงอายุ 4 รุ่น

ช่วงอายุ 4 รุ่น	เพศชาย	เพศหญิง	รวม
เบบี้บูมเมอร์ส (ผู้ที่เกิดระหว่างปี พ.ศ. 2489-2506)	4,798	5,706	10,504
เจนเอเรชั่นเอ็กซ์ (ผู้ที่เกิดระหว่าง พ.ศ. 2507-2523)	10,558	11,538	22,096
เจนเอเรชั่นวาย (ผู้ที่เกิดระหว่าง พ.ศ. 2524-2537)	7,844	8,097	15,941
เจนเอเรชั่นแซด (ผู้ที่เกิดปี พ.ศ. 2538 เป็นต้นไป และอายุ 18 ปีขึ้นไป)	4,197	4,017	8,214

ที่มา : สำนักทะเบียน เขตพื้นที่อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และสำนักทะเบียน เขตพื้นที่ ท้องถิ่นเทศบาลเมืองลำตาเสา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (2563)

วัฒนธรรมทางการเมืองของพลเมืองทั้ง 4 รุ่น

วัฒนธรรมทางการเมืองของเบบี้บูมเมอร์ส ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการกล่อมเกลาทางการเมืองของเบบี้บูมเมอร์สเกิดจากสถาบันครอบครัวเป็นสำคัญ ผู้ที่ได้รับการกล่อมเกลาให้เกิดความสนใจทางการเมืองจากครอบครัวมาเป็นเวลานาน คนกลุ่มนี้ก็จะมีความสนใจทางการเมือง เสมือนความสนใจนั้นถูกปลูกฝังในบุคคลนั้นแล้ว ผ่านการพูดคุย สนทนา การอบรมสั่งสอน ในทางตรงข้ามหากคนที่ไม่ได้รับการกล่อมเกลาทางการเมืองจากครอบครัวมักจะไม่ให้ความสนใจต่อประเด็นทางการเมืองเท่าไรนัก โดยความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติทางการเมืองของเบบี้บูมเมอร์ส มีความโน้มเอียงทางการเมืองต่อการรับรู้และความรู้สึกในความเป็นประชาธิปไตย มองว่าระบอบการปกครองที่เหมาะสมแก่การพัฒนาของประเทศไทย คือระบอบประชาธิปไตย โดยมุ่งสู่พฤติกรรมทางการเมือง 2 ลักษณะ คือ พฤติกรรมในการติดตามข่าวสารทางการเมือง และพฤติกรรมในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในกลุ่มนี้มีวัฒนธรรมการเมืองในรูปแบบ *วัฒนธรรมการเมืองแบบไพร่ฟ้าผสมการมีส่วนร่วม (The Subject-Participant Culture)* ซึ่งเบบี้บูมเมอร์สกลุ่มนี้มากกว่าครึ่งมีความสนใจในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ผ่านการแสดงออกด้วยวิธีต่างกันไป ขณะเดียวกันยังมีบางคนที่เพิกเฉยต่อกิจกรรมทางการเมืองด้วยการกล่อมเกลาทางการเมืองที่ค่อนข้างน้อย และความจำเป็นในการประกอบอาชีพ

วัฒนธรรมการเมืองของเจนเอเรชั่นเอ็กซ์ ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการกล่อมเกลาทางการเมืองที่เกิดขึ้นของเจนเอเรชั่นเอ็กซ์เกิดจากกลุ่มเพื่อน กลุ่มเพื่อนร่วมอาชีพ และญาติพี่น้องที่อยู่ในวัยใกล้เคียงกัน ส่วนใหญ่แล้วเจนเอเรชั่นเอ็กซ์เลือกที่จะไม่พูดคุยเรื่องการเมืองกับคนในครอบครัว ด้วย

เหตุผลที่ไม่ต้องการสร้างความขัดแย้งในครอบครัวอันเกิดจากความคิดเห็นทางการเมืองที่ไม่ตรงกัน คนในรุ่นนี้จึงเลือกที่จะพูดคุยกับลูกหลาน คนรอบข้างที่วัยใกล้เคียงกัน กลุ่มเพื่อน โดยเฉพาะกับเพื่อนร่วมงาน ส่วนใหญ่ให้เหตุผลไว้ว่า การพูดคุยกับเพื่อนร่วมงานเรื่องการเมืองนี้ทำให้สะดวกในเรื่องของเวลา และสะดวกใจว่าการพูดคุยกับพ่อแม่ คนในครอบครัว คนที่อาวุโสกว่าที่บางครั้งเลือกที่จะไม่รับฟังความคิดเห็นที่ต่างออกไปเลย โดยมีความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติทางการเมืองที่มีความโน้มเอียงต่อการรับรู้ และความรู้สึกในความเป็นประชาธิปไตย ว่าเป็นระบอบการปกครองที่เหมาะสมกับประเทศไทยมากกว่าระบอบเผด็จการ โดยมุ่งสู่พฤติกรรมทางการเมือง 2 ลักษณะ คือ พฤติกรรมในการติดตามข่าวสารทางการเมือง และพฤติกรรมในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในกลุ่มนี้ มีวัฒนธรรมการเมืองในรูปแบบ *วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าผสมการมีส่วนร่วม (The Subject-Participant Culture)* ซึ่งเจเนอเรชันเอ็กซ์มีความสนใจทางการเมืองน้อยกว่าคนอื่น มีติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมืองอยู่บ่อยครั้ง และการแสดงออกทางการเมืองด้วยความระมัดระวัง แม้บางคนจะมีความเบื่อหน่ายทางการเมือง แต่เมื่อมีโอกาสและถึงเวลาในการใช้สิทธิของตน เจเนอเรชันเอ็กซ์ก็จะใช้สิทธิของตนด้วยเชื่อมั่นว่าการใช้สิทธินั้นจะช่วยให้การเมืองไทยพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้นได้

วัฒนธรรมการเมืองของเจเนอเรชันวาย ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการกล่อมเกลாதทางการเมืองที่เกิดขึ้นของเจเนอเรชันวายเกิดจากสถาบันครอบครัวเป็นหลัก ผ่านการพูดคุย การอบรมสั่งสอน การถ่ายทอดองค์ความรู้จากคนในครอบครัวที่มีประสบการณ์ทางการเมือง เช่น เคยทำงานคลุกคลีกับแวดวงการเมือง การดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งล้วนมีผลต่อการรับรู้ และความรู้ทางการเมือง หลังจากนั้นของเจเนอเรชันวาย โดยบางคนก็เลือกที่จะเรียน หรือทำงานในสายการเมือง สิ่งสำคัญอีกประการของเจเนอเรชันวายในการกล่อมเกลாதทางการเมืองนอกเหนือจากการศึกษาและการประกอบอาชีพแล้ว คือ การค้นคว้าหาข้อมูลผ่านสื่อในหลากหลายช่องทาง และแหล่งที่มา จึงไม่แปลกที่เจเนอเรชันวายกล้าที่จะแลกเปลี่ยนเรื่องการเมืองกับคนในครอบครัว หรือคนใกล้ชิดบนความเชื่อมั่นในความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลที่ตนได้คิดอย่างถี่ถ้วน โดยมีความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติ ที่มีความโน้มเอียงทางการเมืองต่อการรับรู้และความรู้สึกในความเป็นประชาธิปไตย ว่าเป็นระบอบการปกครองรูปแบบเดียวที่เหมาะสมกับประเทศไทย โดยคนในรุ่นนี้ต่างปฏิเสธเผด็จการในทุกรูปแบบ เพราะเจเนอเรชันวายไม่เห็นด้วยกับการริดรอนสิทธิเสรีภาพของพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยที่พึงมี โดยมุ่งสู่พฤติกรรมทางการเมือง 2 ลักษณะ คือ พฤติกรรมในการติดตามข่าวสารทางการเมือง และพฤติกรรมในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในกลุ่มนี้ มีวัฒนธรรมการเมืองในรูปแบบ *วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าผสมการมีส่วนร่วม (The Subject-Participant Culture)* แต่เป็นไปในรูปแบบที่มุ่งเข้าสู่วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม (*The Participant Political Culture*) ซึ่งเจเนอเรชันวายล้วนมีความสนใจ

ทางการเมือง การติดตามข่าวสารทางการเมืองในช่องทางที่หลากหลาย โดยเฉพาะทางออนไลน์ที่เข้าถึงได้
สะดวกรวดเร็ว การแสดงออกทางการเมืองที่ชัดเจน ผ่านการแสดงความคิดเห็น การร่วมกิจกรรมทางการเมือง
เมือง ด้วยความรู้สึกร่วมกันทางการเมืองที่จะสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น

วัฒนธรรมการเมืองของเจนเอเรชั่นแซด ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการกล่อมเกล่าที่เกิดขึ้น
ของเจนเอเรชั่นแซดเกิดจากสื่ออินเทอร์เน็ตในช่องทางที่หลากหลาย เนื่องด้วยเจนเอเรชั่นแซดนี้เติบโต
ขึ้นมาพร้อมการพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสารแบบก้าวกระโดดที่ง่ายต่อการเข้าถึง อาทิ เฟซบุ๊ก
(Facebook) กูเกิล (Google) ทวิตเตอร์ (Twitter) อินสตาแกรม (Instagram) ไลน์ (Line) เป็นต้น คนรุ่น
นี้จึงมีช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องทางการเมืองมากกว่าคนรุ่นอื่น ด้วยแหล่งข้อมูลที่มีปริมาณ
มากนี้ เจนเอเรชั่นแซดจึงสามารถเลือกรับได้เท่าที่ต้องการโดยไม่มีข้อจำกัด นอกจากนี้การศึกษาก็มีสวน
สำคัญต่อกระบวนการกล่อมเกล่าทางการเมืองเช่นกัน การถูกปลูกฝังผ่านการเรียนในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง
กับทางการเมือง การทำงานทางการเมือง การพูดคุยแลกเปลี่ยนกับกลุ่มเพื่อนที่สนใจการเมืองก็เป็นสิ่งที่
ช่วยหล่อหลอมอีกทางหนึ่งด้วย โดยมีความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติทางการเมือง ที่มีความโน้มเอียงทาง
การเมืองต่อการรับรู้และความรู้สึกในความเป็นประชาธิปไตย ว่าเป็นระบอบการปกครองดีสำหรับ
ประเทศไทย ระบอบที่ซึ่งให้สิทธิประชาชนในการร่วมกันบริหารประเทศ และเผด็จการคือการปกครองที่
ไม่ได้ทำให้ประเทศก้าวหน้าไปได้ โดยมุ่งสู่พฤติกรรมทางการเมือง 2 ลักษณะ คือ พฤติกรรมในการติดตาม
ข่าวสารทางการเมือง และพฤติกรรมในการมีส่วนร่วมทางการเมือง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในกลุ่มนี้ มีวัฒนธรรม
การเมืองในรูปแบบ *วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าผสมการมีส่วนร่วม (The Subject-Participant
Culture)* แต่เป็นไปในรูปแบบที่มุ่งเข้าสู่ *วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม (The Participant
Political Culture)* โดยเจนเอเรชั่นแซดต่างก็มีความสนใจทางการเมือง มีความรู้เกี่ยวกับพื้นฐานระบบ
การเมือง เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้วยการติดตามข่าวสาร การแสดงความคิดเห็น
การแบ่งปันข้อมูลทางการเมืองในช่องทางที่หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่องทางออนไลน์ที่เจนเอเรชั่น
แซดเติบโตมาพร้อม ๆ กับความมุ่งหวังที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศชาติตามระบอบประชาธิปไตย

การเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองของพลเมืองทั้ง 4 รุ่น

แบบแผนพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคล อันเกิดจากความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติทางการเมือง
เมือง ที่ได้รับผ่านกระบวนการกล่อมเกล่า กระทั่งบุคคลยอมรับและยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติทางการเมือง
เมืองของตน และท้ายที่สุดกลายเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองของบุคคลนั้น ๆ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล
สำคัญใน 4 รุ่น ได้แก่ เบบีบูมเมอร์ส เจนเอเรชั่นเอ็กซ์ เจนเอเรชั่นวาย และเจนเอเรชั่นแซด ทั้ง 20 คน
สามารถนำมาเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองของพลเมือง 4 รุ่น ได้ว่า พลเมืองทั้ง 4 รุ่นมี *วัฒนธรรม
ทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าผสมการมีส่วนร่วม (The Subject-Participant Culture)* เหมือนกัน กล่าวคือ

พลเมืองในทั้ง 4 รุ่น ส่วนมากแล้วมีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ด้วยความมุ่งหวังว่าพวกเขาจะมีอิทธิพลที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้ จึงมีการแสดงออกในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการติดตามข้อมูลข่าวสาร การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในหลายช่องทาง การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ตลอดจนการปฏิบัติตามสิทธิหน้าที่ของพลเมืองด้วยความเต็มใจ ขณะเดียวกันยังมีบางคนที่ไม่สนใจและไม่สนใจเข้าร่วมในกิจกรรมบางอย่างทางการเมือง เช่น การแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในพื้นที่สาธารณะ การไม่เห็นด้วยกับการชุมนุมทางการเมือง

อย่างไรก็ตามวัฒนธรรมทางการเมืองของพลเมืองทั้ง 4 รุ่นนี้ มีความแตกต่างกันในแง่ที่ว่า วัฒนธรรมทางการเมืองของเจนเนอเรชันวาย และเจนเนอเรชันแซต มีหลายพฤติกรรมที่เป็นสัญญาณอันดีว่ามีแนวโน้มที่วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าผสมการมีส่วนร่วมนี้ มีการพัฒนาไปในวิถีทางที่เข้าใกล้รูปแบบ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม (The Participant Political Culture) มากกว่าเบบี้บูมเมอร์ และเจนเนอเรชันวาย ซึ่งหลายคนยังคงไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง และมีความเบื่อหน่ายในประเด็นทางการเมือง ต่างจากเจนเนอเรชันวาย และเจนเนอเรชันแซตที่มีความสนใจประเด็นการเมืองมากขึ้น กล้าที่จะแสดงความคิดเห็นในที่สาธารณะ พูดคุยแลกเปลี่ยนกับทุกคนและพร้อมที่จะสนับสนุนเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองที่เป็นไปอย่างสร้างสรรค์ เพื่อมุ่งสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ดีทางการเมืองในประเทศไทย (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองของพลเมืองทั้ง 4 รุ่น จากผลการศึกษาของผู้ให้ข้อมูลทั้ง 20 คน

	เบ็ญมเมอร์ส	เจนเอรชันเอ็กซ์	เจนเอรชันวาย	เจนเอรชันแซต
ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการ	- สถาบันครอบครัว การประกอบอาชีพ และสื่อออนไลน์	- เพื่อน บุคคลในวัยใกล้เคียงกัน และสื่อออนไลน์	- สถาบันครอบครัว การศึกษา การประกอบอาชีพ และสื่อออนไลน์	- สื่อออนไลน์ การศึกษา และการประกอบอาชีพ
ความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติทางการเมือง	- ทัศนคติทางบวกต่อประชาธิปไตย และทางลบต่อเผด็จการ การปกครองรูปแบบใดก็ได้	- ทัศนคติทางบวกต่อประชาธิปไตย และทางลบต่อเผด็จการ	- ทัศนคติทางบวกต่อประชาธิปไตย และทางลบต่อเผด็จการ	- ทัศนคติทางบวกต่อประชาธิปไตย และทางลบต่อเผด็จการ
พฤติกรรมทางการเมือง	- พฤติกรรมการติดตามผ่านทางโทรทัศน์ การพูดคุยกับครอบครัวเพื่อน และสื่อออนไลน์	- พฤติกรรมการติดตามผ่านทางสื่อออนไลน์ และการพูดคุยกับครอบครัวในวัยเดียวกัน	- พฤติกรรมการติดตามผ่านทางสื่อออนไลน์ และการพูดคุยกับครอบครัว และกลุ่มเพื่อน	- พฤติกรรมการติดตามผ่านทางสื่อออนไลน์ การพูดคุยกับครอบครัว และในชั้นเรียน
วัฒนธรรมทางการเมือง	- วัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย การมีส่วนร่วม การแสดงความคิดเห็น กิจกรรม และการเลือกตั้งในคนที่สนใจ และเป็นไปในทางตรงกันข้ามกับคนที่สนใจ	- วัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย การมีส่วนร่วม การแสดงความคิดเห็น กิจกรรม และการเลือกตั้งในคนที่สนใจ และเป็นไปในทางตรงกันข้ามกับคนที่เป็เพื่อนาย	- วัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย การมีส่วนร่วม การแสดงความคิดเห็น กิจกรรม และการเลือกตั้งอย่างสม่ำเสมอ พร้อมรับข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ	- วัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย การมีส่วนร่วม การแสดงความคิดเห็น กิจกรรม และการเลือกตั้งอย่างสม่ำเสมอ พร้อมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับทุกฝ่าย

ที่มา : สังเคราะห์โดยนักวิจัย (2563)

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

ผลจากการวิเคราะห์การศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองของพลเมือง 4 รุ่น: กรณีศึกษา อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา พบว่า วัฒนธรรมทางการเมืองของพลเมือง 4 รุ่น ได้แก่ เบ็บูมเมอร์ส เจเนอเรชันเอ็กซ์ เจเนอเรชันวาย และ เจเนอเรชันแซด ในพื้นที่ อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา มีกระบวนการที่ก่อเกิดวัฒนธรรมทางการเมือง โดยสรุปได้ดังต่อไปนี้

วัฒนธรรมทางการเมืองของเบ็บูมเมอร์ส สรุปได้ว่า กระบวนการกล่อมเกลาทางการเมืองของเบ็บูมเมอร์ส เกิดจากสถาบันครอบครัวเป็นหลัก สอดคล้องกับแนวคิดของ Wongsurawat (2014) เนื่องจากมีความผูกพันกับครอบครัวสูง หากบุคคลได้รับการปลูกฝังประเด็นทางการเมืองมาก ก็มีความสนใจมากเช่นกัน ตรงกันข้ามในบางครอบครัวที่ปลูกฝังเรื่องนี้น้อย พวกเขาจะเกิดความเฉื่อยชา ไม่กระตือรือร้นหรือสนใจต่อกิจกรรมทางการเมือง สอดคล้องกับแนวคิดของ Nakata (2003) ที่ได้กล่าวถึงวัฒนธรรมทางการเมืองไว้ว่า การไม่กระตือรือร้นต่อกิจกรรมทางการเมือง มองว่าการเมืองเป็นเรื่องสกปรก และเห็นว่าการแก้ไขปัญหาสังคมไม่ใช่เรื่องของตน นอกจากนี้ลักษณะเด่นของเบ็บูมเมอร์ส คือ เชื่อมั่นในตนเองสูง มองว่าตนมีประสบการณ์สูง ซึ่งสอดคล้องกับ Alsop (2008), Sally Kane (2016) and Wongsurawat (2014) พวกเขาจึงพร้อมถ่ายทอดความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติทางการเมือง ส่งต่อไปยังคนรอบข้าง ด้วยความเชื่อมั่นว่าประสบการณ์ทางการเมืองที่ตนได้รับมาเป็นประโยชน์ต่อสังคม อย่างไรก็ตามนอกจากสถาบันครอบครัวแล้ว การกล่อมเกลาทางการเมืองของเบ็บูมเมอร์สในปัจจุบัน ยังได้รับอิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีการสื่อสาร ไปในทางเดียวกับทัศนะของ Teeravekin (2010) ส่งผลให้พวกเขาเกิดการเปลี่ยนแปลงในด้านวัฒนธรรมทางการเมือง จากพฤติกรรมการติดตามข่าวสารทางการเมืองแบบเก่าถูกแทนที่ด้วยการติดตามผ่านโลกออนไลน์ในช่องทางที่หลากหลายและรวดเร็ว รวมถึงการสื่อสารระหว่างบุคคล ที่เปลี่ยนเป็นการสื่อสารผ่านทางไลน์ (Line) แสดงความคิดเห็นทางการเมืองบนเฟซบุ๊ก (Facebook) ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้ ได้สร้างการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้และความคิดเห็นนำไปสู่ทัศนคติทางการเมืองในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น แม้ว่าจะยังมีบางคนที่เพิกเฉยต่อการเมือง แต่หลายคนก็ยังมีเชื่อมั่นที่มองว่าพวกเขาสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้

วัฒนธรรมทางการเมืองของเจเนอเรชันเอ็กซ์ สรุปได้ว่า กระบวนการกล่อมเกลาทางการเมืองของเจเนอเรชันเอ็กซ์ เกิดจากกลุ่มเพื่อน เพื่อนร่วมงาน และญาติพี่น้องที่อยู่ในวัยใกล้เคียงกัน ต่างจากเบ็บูมเมอร์ส สอดคล้องกับ Yooprot (2013) ที่ศึกษาพบว่าแต่ละเจเนอเรชัน มีลักษณะของค่านิยม ความคิด และทัศนคติในหลาย ๆ ด้านแตกต่างกัน โดยลักษณะของเจเนอเรชันเอ็กซ์มีความเป็นตัวของตัวเองสูง ไม่ชอบการบังคับให้อยู่ในกรอบความเชื่อใดก็ตามที่ตนไม่เห็นด้วย รักอิสระและเสรีภาพ สอดคล้องกับ Ung-sakul (2009) and Mongkolsiri (2005). ที่มองว่าการพูดคุยประเด็นทางการเมืองกับคนในวัยใกล้เคียงกัน ทำให้เจ

เจนเนอร์เนชันเอ็กซ์สามารถแสดงความคิดเห็นออกมาได้อย่างอิสระเต็มที่ มากกว่าการพูดคุยกับครอบครัว หรือ คนที่อาวุโสกว่า เพื่อเลี่ยงความขัดแย้งที่อาจกระทบความสัมพันธ์ได้ นอกจากนี้มีการใช้เทคโนโลยีการสื่อสาร ในช่องทางต่าง ๆ เพื่อเพิ่มการรับรู้ทางการเมืองของตน โดยเลือกรับจากสื่อหลายทาง อาทิ เฟซบุ๊ก (Facebook) กูเกิล (Google) ไลน์ (Line) ตรงกับแนวคิดของ Asthana & Thorpe (2005), Ung-sakul (2009) and Mongkolsiri (2005) ที่เห็นว่าเจนเนอร์เนชันเอ็กซ์เป็นคนที่เปิดรับและทันต่อเทคโนโลยีใหม่ ๆ นอกจากนี้พวกเขายังเลือกสื่อที่มีความน่าเชื่อถือ และหาข้อมูลหลายทาง ก่อนที่จะตัดสินใจเชื่อข้อมูลนั้น และด้วยการพัฒนาเทคโนโลยีการสื่อสาร เจนเนอร์เนชันเอ็กซ์จึงมีพฤติกรรมในการติดตาม และมีส่วนร่วมใน กิจกรรมทางการเมืองผ่านช่องทางออนไลน์ ทั้งการรับข้อมูลข่าวสาร และการแสดงความคิดเห็น ซึ่งเป็น รูปแบบพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต สอดคล้องกับแนวคิดของ Klainatorn (1987) ที่อธิบายถึงการ เปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมเกิดขึ้นในชีวิตประจำวันที่เปลี่ยนไปจากอดีต อันเป็นผลจากเทคโนโลยีที่พัฒนาขึ้น อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม วัฒนธรรมทางการเมืองของเจนเนอร์เนชันเอ็กซ์ ในรูปแบบวัฒนธรรมทางการเมือง แบบโพรฟัฟาสสมการมีส่วนร่วมนี้ ล้วนเป็นผลของกระบวนการกล่อมเกลาก่อนการเมืองที่เกิดขึ้นจากครอบครัว ในช่วงวัยเดียวกัน ทั้งจากการศึกษา และการประกอบอาชีพ ประกอบกับพฤติกรรมในการรับสื่อ หลากหลายช่องทาง ที่สร้างวัฒนธรรมทางการเมืองของเจนเนอร์เนชันเอ็กซ์ขึ้น

วัฒนธรรมทางการเมืองของเจนเนอร์เนชันวาย สรุปลได้ว่า กระบวนการกล่อมเกลาก่อนการเมืองของ เจนเนอร์เนชันวาย เกิดจากสถาบันครอบครัว เป็นรุ่นที่ครอบครัวเลี้ยงมาอย่างดีตั้งแต่วัยเด็ก ตรงกับแนวคิดของ Yarrow K. (2009) ทำให้ในหลายครอบครัวมีการปลูกฝังประเด็นทางการเมืองแก่เจนเนอร์เนชันวายมาตั้งแต่วัย เด็ก คนที่ได้รับการกล่อมเกลามาก หลายคนเลือกที่จะเรียน ทำงานในสายที่เกี่ยวข้องกับทางการเมือง การศึกษาและอาชีพจึงเป็นส่วนที่ช่วยเพิ่มกระบวนการนี้ในอีกทางหนึ่งด้วย นอกจากนี้คนรุ่นนี้ยังมีความเป็น ตัวของตัวเองสูง ต้องการยอมรับและความเข้าใจ มีความอยากรู้อยากเห็น และยังเปิดใจยอมรับความ แตกต่างได้ ตามแนวคิดของ Kengkarnchang (2015) ที่สอดคล้องกับผลการศึกษาว่า เจนเนอร์เนชันวายกล้าที่จะ พูดคุยเรื่องราวทางการเมืองกับครอบครัว แม้จะมีความเห็นไปในทางใดก็ตาม คนรุ่นนี้พร้อมจะพูดคุย เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีเพียงบางคนที่ต้องเลี่ยงการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองในที่ ทำงาน ด้วยไม่ต้องการสร้างความไม่สบายใจระหว่างผู้ร่วมงานที่อาจเกิดขึ้นได้ ขณะเดียวกันผลการศึกษา พบว่า เจนเนอร์เนชันวายมีการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองมากกว่าเจนเนอร์เนชันอื่นในทุก ๆ พื้นที่ โดยเฉพาะ พื้นที่ออนไลน์ เพราะเป็นกลุ่มคนที่เติบโตมาพร้อมกับพัฒนาการของเทคโนโลยีการสื่อสาร ทำให้คนเหล่านี้มี รูปแบบชีวิตที่ต้องการเชื่อมต่อกับผู้อื่นอยู่ตลอดเวลา มีมุมมองที่กว้างกว่าเจนเนอร์เนชันอื่น การเชื่อมต่อกับผู้คน อย่างง่ายดาย เป็นไปตามแนวคิดของ Mongkolsiri (2005), Solomon (2009) จากการที่เจนเนอร์เนชันวาย ส่วนใหญ่มีความสนใจกิจกรรมทางการเมืองอยู่มาก วัฒนธรรมทางการเมืองของเจนเนอร์เนชันวาย จึงมีรูปแบบ

วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าผสมการมีส่วนร่วม อันเกิดจากการกลมเกลียวทางการเมืองโดยสถาบันครอบครัวเป็นสำคัญ ถัดมาคือสถาบันการศึกษาและการประกอบอาชีพที่ช่วยเพิ่มการรับรู้ทางการเมืองพร้อม ๆ กับการเลือกรับสื่อผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่หลากหลาย ส่งผลให้รูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองของเจนเอเรชั่นวายนี้ มีการพัฒนาขึ้นจากในอดีต จนใกล้เข้าสู่วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมในอนาคตอันใกล้นี้ได้

วัฒนธรรมทางการเมืองของเจนเอเรชั่นแซด สรุปได้ว่า กระบวนการกลมเกลียวทางการเมือง เกิดจากสื่ออินเทอร์เน็ตเป็นหลัก เนื่องจากกระบวนการเรียนรู้ การรับข้อมูลข่าวสารล้วนเกิดขึ้นบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ อินเทอร์เน็ตจึงเป็นสิ่งที่มัลผลต่อกระบวนการเรียนรู้ และการกลมเกลียวของเจนเอเรชั่นแซดอย่างมาก สอดคล้องกับ Spire Research and consulting (2010) and Grail Research (2014) นอกจากนี้ การศึกษาก็มีส่วนสำคัญต่อเจนเอเรชั่นแซดในการกลมเกลียวนี้หลายคนยังอยู่ในวัยเรียนเลือกศึกษาในสาขาวิชาทางการเมือง ขณะที่บางคนประกอบอาชีพในสายการเมืองด้วย อย่างไรก็ตามครอบครัวก็มีส่วนในการเป็นแรงผลักดันให้อ้อมให้เจนเอเรชั่นแซดเลือกที่จะเข้าหาข้อมูลทางการเมืองต่างกันไป ผลการศึกษายังพบว่าเจนเอเรชั่นวายมีความสนใจในประเด็นทางการเมือง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองทุกคน มากน้อยตามการกลมเกลียวที่แต่ละคนได้รับมา แต่มีแนวโน้มความสนใจมากกว่าคนรุ่นอื่น สอดคล้องกับรายงานของ Grail Research (2014) พบว่า เจนเอเรชั่นวายมีแนวโน้มความรับผิดชอบทางสังคมมากขึ้น ใส่ใจสังคม การเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ทำให้พวกเขามีความตระหนักต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน การศึกษานี้เห็นได้ว่า เจนเอเรชั่นวายมีความสนใจการเมือง พร้อมเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองที่สร้างสรรค์ ต้องการมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงการเมือง และพัฒนาประเทศ ซึ่งส่งเสริมให้วัฒนธรรมทางการเมืองของเจนเอเรชั่นแซดที่มีรูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าผสมการมีส่วนร่วมนี้ เริ่มเข้าใกล้รูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วมมากขึ้น ตามความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในบริบททางสังคม

การเปรียบเทียบวัฒนธรรมทางการเมืองของพลเมืองทั้ง 4 รุ่น เบบี้บูมเมอร์ส เจนเอเรชั่นเอ็กซ์ เจนเอเรชั่นวาย และเจนเอเรชั่นแซด สรุปได้ว่าวัฒนธรรมทางการเมืองของแต่ละรุ่นมีทั้งความคล้ายคลึงกัน และแตกต่างกัน โดยกระบวนการกลมเกลียวทางการเมือง เบบี้บูมเมอร์ส และเจนเอเรชั่นวายได้รับอิทธิพลจากสถาบันครอบครัวเป็นสำคัญ ต่างจากเจนเอเรชั่นเอ็กซ์ ที่เกิดจากคนรุ่นเดียวกัน กลุ่มเพื่อน และญาติพี่น้องที่อยู่ในช่วงอายุที่ใกล้กัน ขณะที่เจนเอเรชั่นแซดเกิดขึ้นบนโลกออนไลน์เป็นหลักมากกว่าเกิดจากสถาบันครอบครัว หรือคนรอบข้าง อย่างไรก็ตามแม้ว่าทั้ง 4 รุ่นจะมีความแตกต่างกันในปัจจุบันที่สำคัญ แต่ปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการนี้ คือ เทคโนโลยีการสื่อสารบนโลกออนไลน์ ที่เข้ามามีอิทธิพลกับการดำเนินชีวิตในปัจจุบันของคนทุกรุ่นอย่างมาก แต่ละคนมีการเลือกใช้น้อยต่างกันไปตามความสนใจ โดยเจนเอเรชั่นแซดเป็นกลุ่มคนที่ใช้เทคโนโลยีการสื่อสารบนโลกออนไลน์ในการสร้างกระบวนการนี้มากที่สุด รองลงมาคือ

เจนเนอร์ซันวาย เจเนอร์ซันเอ็กซ์ และเบบี้บูมเมอร์ส ตามลำดับ ผลการศึกษานี้สามารถบ่งชี้ได้ว่าโลกออนไลน์มีส่วนช่วยสร้างกระบวนการกล่อมเกลາทางการเมือง อันก่อให้เกิดวัฒนธรรมทางการเมืองที่เพิ่มการมีส่วนร่วมของพลเมืองให้มากยิ่งขึ้นในทุกคน ซึ่งต่างจากในอดีตที่การศึกษาโดยส่วนใหญ่แล้วพบว่าพลเมืองในประเทศไทยมีความสนใจในประเด็นทางการเมืองค่อนข้างน้อยกว่าในปัจจุบัน ในยุคสมัยที่เทคโนโลยีการสื่อสารบนโลกออนไลน์ได้เข้ามามีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของทุกคน นอกจากนี้พฤติกรรมทางการเมืองของพลเมืองทั้ง 4 รุ่น ในการติดตามข่าวสาร และการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า มีพฤติกรรมไปในทางที่สอดคล้องกับความสนใจของแต่ละบุคคลที่มีต่อประเด็นทางการเมือง โดยการเลือกรับข้อมูล การแสวงหาช่องทางในการเข้าถึงแหล่งข้อมูล และการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ทางการเมือง ซึ่งเจนเนอร์ซันวาย และเจนเนอร์ซันแฮตมีความตื่นตัวในทางการเมืองมากกว่าเจนเนอร์ซันอื่น

ในท้ายที่สุดนี้ “การศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองของพลเมือง 4 รุ่น: กรณีศึกษา อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา” ได้ข้อสรุปว่า เบบี้บูมเมอร์ส เจเนอร์ซันเอ็กซ์ เจเนอร์ซันวาย และเจนเนอร์ซันแฮต มีรูปแบบ *วัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้าผสมการมีส่วนร่วม (The Subject-Participant Culture)* เหมือนกัน พลเมืองทั้ง 4 รุ่น โดยส่วนมากแล้วสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ผ่านการแสดงออกในรูปแบบต่าง ๆ แต่ขณะเดียวกันยังมีบางคนที่เมินเฉยและไม่สนใจเข้าร่วมในกิจกรรมทางการเมือง อย่างไรก็ตามวัฒนธรรมทางการเมืองของเจนเนอร์ซันวาย และเจนเนอร์ซันแฮต มีหลายพฤติกรรมที่เป็นสัญญาณอันดีว่ามีแนวโน้มที่จะมีการพัฒนาไปในวิถีทางที่เข้าใกล้รูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม มากกว่าเบบี้บูมเมอร์ส และเจนเนอร์ซันวาย ซึ่งหลายคนยังคงไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง และมีความเบื่อหน่ายในประเด็นทางการเมือง ต่างจากเจนเนอร์ซันวาย และเจนเนอร์ซันแฮตที่มีความสนใจการเมืองมากขึ้น กล่าวที่จะแสดงความคิดเห็นในพื้นที่สาธารณะ ความพร้อมที่จะสนับสนุน และเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองที่เป็นไปอย่างสร้างสรรค์ ด้วยมุ่งสร้างการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่เอื้อต่อประชาธิปไตยให้ดีขึ้นได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะต่อการสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองที่เอื้อต่อประชาธิปไตย

1.1 ประชาชนทุกคนในฐานะพลเมือง ควรยึดมั่นในหลักการของประชาธิปไตยเป็นที่ตั้งพึงปฏิบัติตามสิทธิเสรีภาพของตนภายใต้กฎหมาย ตระหนักว่ากิจการเมืองคือเรื่องของพลเมืองทุกคน

1.2 หน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะหน่วยงานท้องถิ่น ควรจัดกิจกรรมทางการเมืองที่สร้างสรรค์ในรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อเรียกความสนใจให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น

1.3 รัฐบาลควรเปิดกว้างและยอมรับความคิดเห็นของประชาชนทุกฝ่าย ไม่ปิดกั้นการนำเสนอ
 ชาวของสื่อ เพื่อให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารที่ครบถ้วน

2. ข้อเสนอแนะในการดำเนินการศึกษาต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาในพื้นที่อื่น ๆ เพิ่มเติม และอาจมีการใช้การวิจัยเชิงปริมาณร่วมด้วย
 เพื่อศึกษาว่าในแต่ละพื้นที่นั้น ประชาชนในพื้นที่มีวัฒนธรรมทางการเมืองในลักษณะใด

2.2 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นบริบททางสังคมในแง่ความเป็นชนบท และความเป็น
 เมือง หรือการศึกษาเพิ่มเติมในผู้ที่ประกอบอาชีพอื่น

2.3 ควรมีการศึกษาหาแนวทางในการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเพิ่ม
 ความเข้มแข็งในการดำรงอยู่ของวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย

เอกสารอ้างอิง

Almond, G. (1956). Comparative Politics Systems. *The Journal of Politics*, 18(3), 391-409.

Alsop, R. (2008). *The trophy kids grown up: how millennial generation is shaking up the
 workplace*. San Francisco: Jossey-Bass.

Asthana, A., & Thorpe, V. (2005). Whatever happened to the original generation X?. Retrieved
 September 23, 2019 from
<http://theguardian.com/uk/2005/jan/23/britishidentity.anushkaasthana>.

Eawsriwong. N. (2007). *Political Culture of Thailand Academic conference document*. Bangkok:
 King Prajadhipok, s Institute.

Grail research a division of Integreon. (2014). Consumers of Tomorrow Insights and
 Observations about Generation Z. Retrieved September 23, 2019 from
[https://www.slideshare.net/johnyvo/consumers-of-
 tomorrowinsightsandobservationsaboutgenerationz-25226677](https://www.slideshare.net/johnyvo/consumers-of-tomorrowinsightsandobservationsaboutgenerationz-25226677)

Kengkamchang. K. (2015). Generation Y and the new challenges in human resource management.
Journal of Social Sciences and Liberal Arts Kasetsart University, 2(1), 15-27.

Klainatom. V. (1987). *Sociology* [in Thai]. Bangkok: Wattanapanit.

Mongkolsiri. S. (2005). *Power gens branding* [in Thai]. Bangkok: Pikanet Printing Center.

Nakata. T. (2003). *Thai way of life, culture and politics of the new generation*. Bangkok: Sahai
 Block Printing.

- Office of Ayutthaya Election Commission. (2019). Unofficial score announcement (MP2019) Ayutthaya. Retrieved September 22, 2019 from:
https://www.ect.go.th/ayutthaya/ewt_news.php?nid=565&filename=index.
- Putnam, R.D. (1993). *Making Democracy work: Civil Traditions in Modern Italy*. New Jersey: Princeton University Press.
- Rosenbaum. W.A. (1975). *Political Culture*. New York, Praeger Publishers.
- Sally Kane. (2016). Baby boomers in the Workplace How Baby boomers Traits and Characteristics Affect the Workplace. Legal Careers. Retrieved October 25, 2016 from:
<https://www.thebalance.com/baby-boomers-2164681>.
- Solomon, R.M. (2009). *Consumer behavior: buying, having and being* (9th ed.). Upper Saddle River, NJ: Pearson Prentice Hall.
- Spire Research and consulting. (2010). Generation Y and Z Is marketing to the young all about technology?. Retrieved September 23, 2019 from:
<https://www.spireresearch.com/spire-journal/2010-2/q4/generation-y-and-z/>.
- Teeravekin. L. (1986). Scope and methods of studying political science [in Thai]. Bangkok: Samsart.
- Teeravekin. L. (2010). Political changes among people. In Siamrat. Retrieved December 17, 2016 from: http://www.dhiravegin.com/detail.php?item_id=000876.
- Thamrongthanyawong. S. (2006). *Thai Political* [in Thai]. Bangkok: Sematham.
- Ung-sakul. S. (2009). *The needs of consumers in Generation Y have influenced the business model* [in Thai]. Bangkok: Thammasart Printing.
- Wongsurawat. K. (2014). What is Generation Y. In *Matichon Online*. Retrieved October 25, 2016 from: <https://goo.gl/KouW13>.
- Yarrow, K. (2009). *Gen Buy: How Tweens, Teens and Twenty-Something are Revolutionizing Retail*. London: Wiley.
- Yooprot. T. (2013). Effect of Work Values on Organizational Citizenship Behavior among the Generations. *Journal of Business Administration, Thammasart University*, 36(138), 40-62.